112. A Lai Bu - 1978.

A LAI BU

A LAI BU

26th Edition

PUBLISHED BY
THE SYNOD BOOKROOM AIZAWL
1978

PRINTED AT THE SYNOD PRINTING PRESS, AIZAWL
MIZORAM 15 12 77 C 5.000

A CHHUNG THU

A CHHUNG THU

A LAI BU

1. THAWNTHU

PUMPUI LEH TAKSA DANGTE

1 Ni khat chu, taksa bung hrang, kut te, kâ te leh a dangte hi an inthurual a, "Engatinge keini'n hna tinrêng kan thawk a, pumpui hian engmah a ti ve si lo va, kan châwm puar fo mai ? Hawh u, tûn chin chu engmah i tih sak duh tawh lo vang u," an ti a

2 Chutichuan, kut chuan chaw a bâr duh lo va, kâin a ei duh ta lo va, hâ pawhin a thial duh ta lo va Chutia an tih chin rei lo têah chuan anni pawh chuan an lo tuar ve ta a an chêr a an zawi khawlo zo ta a, engmah an ti hlei thei ta lo va

3 Tin, pumpui pawh chu a lo tangkai vezia an lo hmu chhuak thiam ta a Tichuan an awm dân pângngaiin an awm leh ta zâwk a

Mi îtsîk hi mahni tân a pawi bawk thîn.

SAKEIBAKNEI LEH CHAITE

1 Ni khat chu sakeibaknei hi pûkah a lo muhîl a, tin chaitê a lo tek chhuak a, a hmuiah a han tek chho ta nalh a Sakeibaknei chu a lo meng a, a man ta mai a

2 Rah hlum a tum a, tin, chaitê chuan, "Engmah tham ka ni lo ve, mi chhuah rawh," tiin a ngên chiam a Sekeibaknei chuan a hlau chu a nuihsan a, a chhuah ta a

3 Chu mi hnu rei lo têah sakeibaknei chu lên
fei takin an lo âwk a, a chhuak thei si lo va, a rûm
a rûm ta mai a Chaitê chuan a lo hria a, a han
kal a, a lên hrui chu a seh chat a, a chhuak ta a

Mi chhetê khawngaih hian sâwtna a nei thîn.

II. MIHRING LEH RANNUNG

1 Kawng tam takah chuan ui leh zâwng te nên
hian kan inang a ni Mitin kan hmu thei a, beng
in thil ri kan hria a, kâin kan ei a, hnârin thil rim
kan hre thei a Kan tuihâlin kan riltâm thei
theuh va, kan damloyin kan thi thei theuh a ni
Chuvângin rannung hi kan nghaisa tûr a ni lo
2 Amaherawhchu kan danglamna a ropui hle
si a ni Mihringin thlarau kan nei a, rannungin an
nei lo Pathianin mihring hnênah ngaihtuah theih-
na a pe a, rannung erawh chu an finna a pângngai
reng a ni
3 Mihringin hriamhrei a hmang thiam a, a tîr
berah chuan lung hriam an hmang a, mei te an lo
hmu chhuak thiam a, an finna a lo thang zêl a
Rannung erawh chuan hriamhrei an hmang ngai
lo va, chaw hel an ei thîn, chaw pawh an chhûm
thei lo.
4 Mihringin thil tam tak a tisual fo va, rannungin
an tisual mang lo Sava bu chhep zo thei lo kan
hmu ngai lo va, mihring tân chuan nasa taka zir a
ngai a ni He mi kawngah hian mihring ropuizia
a lang — finna te, thiamna te nasa takin a lo thang
ta a ni

5 Tlân lamah mihring ain sakei nasa takin a
chak zâwk a, sain mihring ain nasa takin rit a
phur thei a, nimhsela naupang tê pawhin sai ain
thil an ti thei

6 Rannung chu a finna a thang thei chuang lo.
Khuai te, fanghmîr te pawh hi hmân lai kum
sângkhat lai tawha an thlâr siam dân leh an in sak
dânte a la thuhmun fo a ni Mihring erawh chu
an danglam fo a ni

7 Kum sânghnih lai a ni ta, chûng lai chuan
sâp thlahtute hi mi kawlh tak an ni a, an vunte
an tial ang rek ruk a, puan pawh sin lovin savunte
an sin a In pawh an nei lo va, khâm pûkah leh
thingzârahte zâwng angin an riak mai mai thîn
Tûnah erawh chuan sawi sên loh khawpin an lo
fingin an lo thiam ta a ni

8 Rannung hi an inkhâwmin an inbe thei a, ro te
pawh an inrêl thei a , mahse lehkhate an zir ve
thei lo Mihring erawh chuan rannung chanchin
atangin thil tam tak a zir theih a ni

9 Rannungin hlauh nachâng a hria a, mihring
chuan a sualzia a inhre thei a, Pathian a thlangin
a thlang lo thei a ni Pathian thu lam chu ran-
nungin a hre phâk lo

III. THIL NAWITE

LITTLE THINGS

(En lova sawia ziak bawk tûr.)

1 Tui mal far tê tê chu,
Tiauvut hrang awm khâwm,
Tuipui lian a tlinin,
Ram nuam a lo awm

2 Hetiang mit khap kâr tê,
Sawi tham ni lo hi,
Thangthar kim tling zêlin,
Chatuan a lo ni

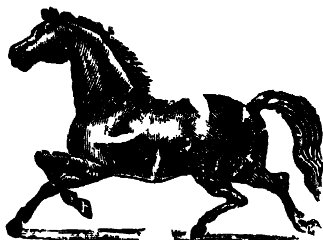
3 Chutiang kan sual tê chuan,
Kan thlarau a hruai,
Sual ram pik deuh deuhvah,
Tin, kan lo vânduai

4 Thu ngilnei narân hian,
Thinlung a tiharh,
A then chauh lo chhuak hian,
Lung ngui a tidarh

5 Khawngaih thil nawi tê tê,
Man nei tham lo chu,
Rem thu lêng atân chuan,
Ro aiin a hlu,

6 Khawngaih a lo khat e,
Thil leh thu nawi hian,
Kan lei a tihlim e,
Chatuan vân ang khian

IV. RAN' MAKZIA

SAKAWR CHHIARKAWP THIAM

1 Berlin, Germany khawpuiah chuan kum sâwm leh pali chhûngin mi pakhatin rannung chanchin a zir a A tâwp lam kum li chhûng chuan sakawr mak tak pakhat ni tin dârkâr khat zêl a zirtîr thîn a

2 Amah chu sikul zirtîrtu a ni a sakawr pawh chu naupang zirtir ang bawkin lehkha dumah tlakin a zirtîr a Fel takin a lo zirtîr thei a chhiarkawp lam belh leh paih te puntir leh semte a lo thiam a Rule of Three pawh a thiam a

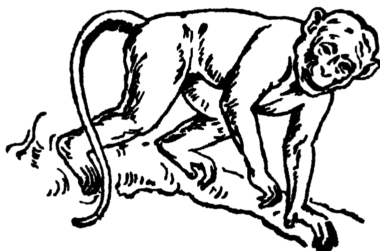
3 Langka hlut hleihzia pawh a hre thei "Mi thlalâk a hmuhin a mia chu a hre thei" an ti Thil ziak pawh a hre thei 'Ni' tih nân a lu a kûn a, ni lo' tih nân a lu a thing thîn Siki te ang hi han entîr ila, Hei hi chêng khatah engzâtnge awm ?' tin zâwt ila, a ke vawi li a per ang

4 "Pahnih leh pahnih engzâtnge ?" tin han zâwt ila a ke vawi li a per ang a "Panga a ni lo maw ?" ti ila, a thu tihngheh nân a ke vei lam chu nasa takin a per thîn

5 Mak an tih êm êm avângin sakawr awmzia thiamhovin an exam a A chhiar atân thu thenkhat — ui, zawhtê etc tih angte hi an han ziak a, thu ziak en chuan a tak tak chu a kâwk dik zêl a Chhiarkawp tih tûr, Decimal sei tak an han pe leh a, chu pawh chu a tidik chiah a Puan them chi tinrêng an han entîr leh a, a chi an han sawi apiang chu a la dik zêl a Rangkachak te, dâr sen te, tangkaruate an hlut hleih dân a hre vek a rangkachakah vawi khat per sela, tangkaah vawi hnih a per ang

6 A tâwpah chuan chaw tha tak pêk an tum a "Puan zawng la, i chaw eina tûr phiat fai rawh," an ti a Tin, puan a zawng a, a mutna lamah a zuang lût a, a tifai a, a thing fai zêl a, puan chu a pe kîr leh a

Mian leiah an dawn a, a zirtîrtu chuan a phal lo tawp mai a Hei hi sakawr mak ber a ni, amaherawhchu naupang a tluk lo Mihring chu kan va ropui êm !

ZAWNG MAK

1 Africa ram atangin London khuaah Zâwng pakhat an la a, mihring anga thil tam tak tih an

zırtîr a, vaıbêl a zu theı a, tuı te, thıngpuıte leh bâwnghnutête a ın theı a, khâwlın a hmıng a chhu theı a, thîrsakawr chung chuan a thıam bawk a

2 Naupang khawlaı lêng theı rual chena dıngın a kal theı Amah chu kum lı leh a chanve laı a nı

He zâwng hıan an zırtîr apıang chauh a tıtheı a, ama rılru puak chhuakın engmah a tıtheı lo vang

V WASHINGTON LEH HAWLDAR

1 Amerıca-a an ındo laıın hawldâr bel thum kaı chuan sıpaıho tlêm tê a ho va, khanchhuk rıt tak maı an zâwn a an zo mang lo va Hawldâr chuan zâwnpuı ve lovın, ıntıhotu fahranın "Tûn-ah tang r'u, zâwn r'u, chawı kâng thuaı r'u, tıın a au tuar tuar a

2 Chutıh laı tak chuan mı pakhat sakawr chunga chuang sıpaı thuama ınthuam lovın a rawn kal pêl a an khanchhuk zâwn chu an zawh lohzıa a hmuhın hawldâr hnênah chuan, "Engatınge ı puıh ve loh ?" a tı a Hawldâr chuan chapo takın, "Ka pu hawldâr ka nı asın," a tı a "E ! ı nı maw ? Ka hre lo a nıh chu, mı ngaıdam rawh," a tı a Chıbaı te a bûk el ta a Chutıchuan sakawr chung ata a lo chhuk a, khanchhuk chu a zâwnpuı ta a

3 Khanchhuk an zâwn zawh chuan, "Hawldâr, hetıang hna ın thawh leh hunah mı ı neıh tam tâwk loh leh chuan, Mandıng lalber rawn ko la,

ka lo kal ang a, ka tanpui leh ang che," a ti ta a Hawldâr chu mak tin a phu zawk a, chu mi chu an Manding lalber Washington an tiha chu a lo ni reng mai a An indo zawh hnu phei chuan America ram rorêltu lian berah a tang ta a ni

4 India ramah hian mi tam takin kuta hnathawh hi an zak a, an ngainêp êm êm a Hotute pawhin an hnuaia mite chu puih ngai êm êm mah sela, kuta thawh tûr lam chi a nih phawt chuan an pui duh ngai lo va, inti babu takin nihliap khumin emaw, thutthlênga thuin emaw an en reng mai thîn a ni

5 Kum rei lotê a ni ta, Travancore ram lal Maharaja chuan, "Bâwngtuthlawh hmanga mahni hna thawh te, mahni tân sebâwnga lei leh te, mah ni tui chawite leh thing phurhte hi kawlawma lehkha ziak ain a zahthlâk chuang lo ve," a ti a ni

6 Khawvêla mi ropui ber berte pawhin kuta hna thawh hi an ngaisâng a an thawk bawk a Petera, Russia ram Tzar lal ropui tak chuan thîr a dêng thîn a, hmân laia German lalber, Kumpi nu mâkpa chuan khâwl chhut a zir a ni Tirhkoh Paula pawhin puan in a siam thîn , Glad stone, Kumpinu rorêltu lian ber chuan thing a kit thîn a ni Tin, Isua ngei pawhin mahni kuta hna a thawh avângin, kut hnathawh chu tinrêng a lo timawi ta a ni

7 Hnathawh hman tlâk chi zawng zawng chu a zahawm a ni Chapona mai mai hi zahpui zâwk tlâuh tûr a ni Thîrdêng te, lo neitu te, hmunphiat te, tuichawitu te, thing phurte te, puan tahtute

hi awm lo sela kan khawsa thei lo vang a, inchei taka khawlai lên mai mai te, babu hnate ai pawhin a ropui zâwk a ni

Washington	Manding hming	**Tzar**	Russia lal
America	Ram hming	**Germany**	Europe ram pakhat
Travancore	Ram, India chhimah	**Paula**	Apostol.
Maharaja	India ram lal hian	**Gladstone**	Kumpinu
Russia	Sawrkâr ropui		upa ropui ber)

VI KA HRE LO

1 Mizo zingah hian, "Ka hre lo," tih mai mai hi a tam hle mai, naupang zîngah phei chuan a tam lehzual a ni "Tunge i hming ?" emaw "Tunge i pa hming ?" emaw, "I hnam hming engnge ni ?" tiin emaw zâwt ila, mi thenkhat chuan, "Ka hre lo," an ti mai thin

2 Tin, hêng lo pawh hi thil dang hriat reng pawh, ka hre lo tiin kan inchhâng mai mai thin He-tiang hi thil dik lo leh mawi lo tak a ni Hriat reng si, "Ka hre lo" tia chhân ai chuan, "Ka sawi duh lo," tih emaw, "Ka sawi zak" tiin emaw chhâng ila a tha zâwk a ni Hriat loh tak tak erawh chu, 'Ka hre lo," tih tûr a ni Tin, ka hre lo tih ngawt ai phei chuan a nêm zâwngin, 'Ka hre lo a ni, a pawi hle mai," emaw tih chu a mawi zâwk êm êm ang Hming sawi te, pa hming sawi te, hnam hming sawite hi a tûl chuan zah tûr a ni lo

3 Thu khuh hi Mizo chuan kan chîng hle a, tin, a mawi zâwkin kan hre bawk a, mahsela, a

châng chuan an khuh lutuk bawk thîn a nı Thu hı khuh deuhva sawı aı chuan dık taka sawı zêl a tha zâwk a nı Thlawhhma thu te, duh zâwng leh duh loh zâwng te, lâwmna leh lâwm lohna thute leh thıl dangte pawh dık taka sawı a tha zâwk a nı.

4 Tın, thu hı uar lutuk tûr a nı lo, a tâwk chauhva sawı tum tûr a nı Thu khuh emaw, thu uar emaw hı a dık takın dâwt a nı a Thu uar vak mı kan nı tıh mın an hrıat chuan mın ngaınêp hle theı ang, thu khuh leh thu uar hı bân theı ıla a tha zâwk ang

5 Dâwt sawı hı thıl sâwt lo ber a nı Achângın hrem hlauh avâng te, englo hlêp duh vâng te, hrehawm pumpelh duh vângteın mıın dâwt an sawı thîn, nımahsela a tâwpah chuan thıl sâwt lo tak a lo nı thîn Mıın mı rınawm lova mın sawı chuan, he khawvêlah hıan hremna hrehawm ber a nı ang

6 Tın, dâwt sawı hı dâwıh tak a nı Achângın rorêltu hmaahte pawh thuhretu thenkhatın dâwt an sawı thîn a, tın, thu zêp thenkhatte pawh an neı bawk thîn, chuvângın rorêltu chuan thu an rem dık theı lo bawk thîn a nı Sawrkâr pawhın tha taka rêl duh mah sela, thuhretute avângın achângın an rêl fel theı thîn lo

Hla pakhatın —

"Dâwt in sawı chuan dâwıh takin ın awm ang,
Thutak sawi rawh u, fel takın in awm ang."
a tıh hı a dık hle a nı

7 Pathian Lehkhabu pawhin, "Hmui dik tak chu chatuanin a ding ang a, lei dawthei erawh chu mit khap kâr pawh a nghet lo," a ti bawk Tin, "Hmui dawthei Pathianin a ten a, nimahsela an tih dik apiangin Amah an tilâwm thîn," a ti bawk

8 "Ka lâwm e," tih leh "Ka pi," emaw "Ka pu," emaw tih hi chîn ngei tûr a ni Mìn englo min pe sela, "Ka lâwm e," tih ngei tûr a ni Tin, kan aia upa emaw, kan chunga miten emaw min biakin kan chhânna tâwpah chuan, "ka pu" emaw, "ka pi" emaw tih zêl tûr a ni Chu chu a mawi êm êm a ni Hnam dangte chuan an ti zêl a ni Mizo hian kan dân a nih ve loh avâng hian, "ka lâwm e," tih te, chunga mite biak a, "ka pu," emaw, 'ka pi," emaw tihte hi kan chîng ve thei mang lo va, a pawi hle a ni

9 **Chibai** Chibai inbûk hi thil mawi tak a ni Tin, chunga mite leh hotute rêng rêng chu chibai bûk zêl tûr a ni

VII THAWNTHU

NAUPANG MI TIHDER HMANG THU

1 Ni khat chu Naupang pakhat berâm rual vêng hi, "Chinghnia! Chinghnia!" tin mi tihder nân a au va, a kiangah chuan chinghnia pakhat mah a awm si lo va

2 A vêla mite chuan a au thâwm chu an lo hriatin, chinghne tihlum tûr chuan an lo tlân khâwm hlawm a Naupang chuan chûng mite chu a tihder theih avângin a nuihsan a

3 Chutiang chuan a ti fo va, chinghnia rêng rêng a lo kal ngai si lo va, a tâwpah chuan tumahin an ngaihsak duh ta lo va

4 Ni khat chu chinghnia a lo kal tak tak a, nau pang chuan a hlau êm êm a, "Chinghnia ! Chinghnia," tiin a au vak vak a A vêla mi, a au thâwm hriate lah chuan dâwt a sawi leh mai mai nia an rin avângin an lo kal duh lo va

5 Miin an hriat tak tak hmain chinghnia chuan berâm tam tak a tihlum ta teuh va

Dawtheite kan nih a, miin min hriat chhuah chuan, thu dik kan sawi châng pawhin an awih duh lo vang.

VIII "DAWT KA SAWI THEI LO"

1 George Washington, (1732 — 1799) America-a indo laiin manding lalber a ni a Tin, an inrem hnuin United States President hmasa berah a lo tang a Naupang kum ruk mi lek a nih laiin, mi pakhatin lâwmman atân hreitê a pe a, a lâwm êm êm a, a hmuh apiang a chêk zêl mai a Ni khat chu an huanah a kal a, thei kûng tha tak chu a chêk a, a hâwngte chu a chêk khawk vek a a vuai a, a thi ta a

2 Atûk zîngah chuan George Washington a pa chu huanah chuan a lêng a, a thei kûng duh tak chutianga a lo vuai a, a lo thi ta chu a hmuhin a ui êm êm a, chu thei kûng chu rangkachak tangka tam tak ai pawhin a duh zâwk a "Ka thei kûng duh tak hi tunge sât hlum le ?" tiin a zâwt vêl ruai mai a Tumahin a sâttu chu an hre si lo va

3 Nakınah chuan George chu a hreite kengın a pa kiangah a lo kal a A pa chuan, "Taitê, ka thei kûng sâttu hı ı hrıa em ?" tın a zâwt a Tın, anı chuan, "Ka pa, dâwt ka sawı thei lo tıh ı hrıa e, keima'n ka hreitêın ka chêk a nı," a tı a

4 A pa chu a lâwm avângın a lung a chhe ta êm êm a, a nau chu a pawm a, "Taitê, dâwt ı sawı duh loh avângın ka lâwm êm êm a nı Thıng a pâr tangka, a rah rangkachak kûng sâng aı pawhın dâwt ı sawı duh lohna hıan mı tılâwm zâwk a nı" a tı ta a

5 George Washıngton chuan a paın a hrem tûr leh hrem loh tûr a ngaıhtuah lo, dâwt sawı loh ngawt chu a tum a nı Chutıanga mı rınawm chu a lo puıtlın chuan a hnam zawng zawng zînga mı ropuı leh mı lian ber a lo nı ta a

United State America ram ropui
President United State hotu lalber

IX PASALTHA

Pasaltha hı, mı huaı tıhna maı a nı lo, mı huaisen tak pawhın huatthlala takın mı a tıduh dah thei a nı Pasaltha chu huaın chak bawk mah sela, chhel takın engkım a tuar thei tûr a nı a a nunnêm bawk tûr a nı A huaına te a chaknate chuan chak lo te, damlo te, tar te hmeichhiate a tanpuı ang a, an rawngte a bâwl sak ang Ramsaah leh râlah mı a chhan hrâm bawk ang Ram ah te tlâwmngaıın, thıng fawmın, tuı a chawı ang a, zîng takah a tho ang a, chawte a chhûm ang Mahnı hma a sıal duh lo vang

VANA PA

1 Vâna pa Pâwih lama chêng hi huai tak a ni
a, râla hma tâwntu a ni a, tlâwmngai takin a ûm
peih zêl bawk a Tin, a nun a nêm hle bawk a,
a thil siam duh takte pawh mun tihchhiat sak sela,
a thinur ngai lo va A thi beh lai pawh hleh sak
sela, "Ka chhar leh mai ang a, ka beh leh mai ang,"
a ti mai a, a thinur duh hauh lo a ni

2 Tin, a huainain mite a hliahkhuh a, Pâwih râl-
ah chuan, "Kein thlawhhma tâwp ber ka nei ang
a, lalin a hnai ber a nei ang a, mi chhia leh hmei-
thaiin a laiah an nei ang a Tin, in pawh vêng
tâwp berah dai ka do ang a, a laiah mi chhiate
hmeithaite awm rawh se," a ti thîn a ni

NEUVA

1 Neuva hi Zawngtah khaw lama mi a ni a
Sakei kar an siam a, zânah a per a, sakei chu a
kâp hliam a Sakei hliam chu an ûm a, Neuva chu
fâl takin a hmasa a, a lo seh ta a A tukkhum
thlung a seh chat a, a ring a tung thei ta lo va
2 Zâwn an tum a, nimahsela Neuva chuan a duh
lo va, "A na lo ve, ka kal thei e," a ti lui tlat mai
a Mi pahnihin an dawmding a, a kal lui hrâm
hrâm a In a thlen dâwnin a chhûngten an lo
tah a, "Engahnge mi tah ? Mi timualpho ve, eng-
mah a ni lo ve," tin a vin zâwk a

3 Na ti âwm lo takin vaibêl a zu a, ni rei lo têah
a thi ta a, a nâ chu thih thlengin rûm lovin a tuar
a ni

KHUANGCHERA

1 Khuangchêra hi a naupan laiin, "A huai e," an ti thîn a Ni khat chu a pa'n a lo hria a, "Ka fapa hi a huai tak meuh em maw ni ? a ti rilru a A sum suihnaah a hruai a,thlang lamah a thuttîr a, amah per tûr hlîrin a hâr chu a la a A hmaiahte chuan thing hâr chuan a per thîn a, mahse a mit pawh a khap duh ta hlek lo mai a

2 A lo puitlin hnu chuan râlahte a lo huai êm êm mai a, "Râl kâpa ka kal chuan ka thi phawt ang,' a ti a a thlân tûrte a ruat lâwk thîn a Râl kâpin Chîngsil lamah thian dûnin an kal a, a thian chu an kâp hlum a a paw dâwn a, a paw thei si lo va Tlân duh sela a thi lo tur a ni a, mahse a tlân duh loh avângin an kâp hlum ve ta a

TAITESENA

1 Taitesena hi tlâwmngai leh huaisena hmingthang a ni a mi tinin kan hre âwm e Tlâwm a ngaiin a huaisen chauh pawh a ni lo va, a nungchang a thain a ropui bawk a ni

2 Tlangvâlin naupang an tirethei lutukte hi a nungchanga tihbân a tum a Zawlbûk bawhbel nghêngin a ding reng a, tlangvâlin naupang mei laa an tirh te mei tuaha an tirh te, tui buna an tirhte hian Taitesena chuan, 'Keiman ka ti ang," a ti a, a ti zêl a An khawtlâng nun chu a siam tha hman chauh va a thi ta a dam rei deuh sela chu Mizo awm dân hi a tidanglam êm êmin a rinawm

3 A tlâwmngaihzia chu a nasa êm êm bawk a Mutnaah pawh puan hnuaiah arûkin puan a veng reng a, bawhbel bulah a mu a, zualko kal thu emaw sa-tla emaw a awm chuan a tlân hmasa ber zêl a , a muhîl ngai lo emaw tih tûr a ni

4 Ramchhuahnaahte pawh tlâwm a ngai êm êm a, chaw pawh bâr thum aia tam a bâr ngai lo va, a hniatah chuan a thiante pawhin an duhzâwng pawh an sawi ngam ngai lo Taitesena chuan tih sak tâlh a tum thin avângin

5 An ram chhuahna tum khatah chuan an upa pakhatin lung chang tha tak hi a hmu a ‘Hei chu lungtât atân ka va duh êm ! a ti a Taitesena chuan arûkin a lo phur haw ta a In an thlen chuan an upa chu, “Hei i lungtât tûr kha ka phur asin,” tiin a pe an ti Tin, vawi khat pawh an ramchhuahnaah bawk, chawhmeh an nei lo va, an upa pakhat chuan, “Vawiin kan lairawk tumbu hmuh kha hmeh atân lo ah tâk tûr,” a ti a Zâna an mut hlân chuan Taitesena chu arûkin a kal ta a, lairawk tumbu chu a va la a , atûk zîngah chuan an tûkthuan hmehah a lo chhûm hmin diam mai an ti

A huaisenzia chu Karin sakei a kâp hliam a, a thiante pathum dang nên an chhui fâl a mi puiin an rawn chîm buai ang tih an hlauh avângin sakei hnu chu an chawk reh zêl a An pali chuan a seh ta hlawm a, huaisen taka an inchhan avângin mahniin in an kal thleng thei theuh an ti Taitesena hi Sêrhmun, khaw thlang Hrângvunga khuaa mi a ni

X. PAULA THUSAWI

(En lova zir tûr)

NAUPANGIN NU LEH PA THU AWIH A ṬULZIA

"Naupangte u, Lalpaah chuan in nu leh pate thu zâwm rawh u , chu chu thil dik a ni si a I nu leh i pa chawimawi rawh, chutichuan i tân a tha ang a, leiah hian i dam rei bawk ang "

NGAIHTUAH TURTE

"A dik apiang te, a zahawm apiang te, a fel apiang te, a thianghlim apiang te, a duhawm apiang te, a thang mawi apiang te — thatna rêng a awm a fakna rêng a awm phawt chuan — chûng chu ngaihtuah rawh u "

XI AIH, KA DUH LO

1 "Aih ka duh lo " tih hi khaw tin naupangin an chîng êm êm mai Naupangte hian an infiam na hmunah emaw mahni rualpui hnênah, "Aih ka duh lo," ti sela tumahin mak an ti lo vang Ram tin dân deuh a ni a mihring hian sual kan pianpui a ni tih a tilang hle a ni Nimahsela, nau pangten an nu leh an pa te, anmahni khawngaihtu te upa te, lalte pawh "Aih, ka duh lo," an tihsan mai bawk thîn

2 Ngaihtuah ila nu leh pa te, upa te, lalte leh mahni khawngaihtute hetianga chhân hi a rem lo êm êm a ni Nu leh pate chuan an fate tân hah takin hna an thawk a, lo sûl hâwnin emaw an han tîr a , nimahsela an fate chuan, "Aih, ka duh lo," an tih san mai bawk thîn Nu leh pate leh upate chu an thu âwih a, zah êm êm tûr a ni

3 Nu leh pate chuan an fate chu an tih theih loh ti tûrin an tîr duh hlek lo a ni Upa kal thei mang lo — putar emaw, pitar emawin an chak tawh loh avângin tanpuitu atân naupang an duh thîn a, nimahsela, "Aih, ka duh lo," an tihsan mai bawk thîn Hetiang hi a mawi lo êm êm a ni, mite pawhin an haw lo thei lo vang

4 Tin, naupangte hian sual tih chauh lo chu tih duh loh an nei tûr a ni lo ve Naupangte hian thu hnu an dâwn ngai lo va, an duh zâwng chu thil tha lo a ni fo mai, a nuam apiang an ûm mai mai thîn a ni Damlo sela, damdawi emaw, an thatna tûr dang emaw an duh lo va an nu leh an paten lainat takin thlêm mah sela, "Aih, ka duh lo," an ti bawk thîn Hetiang hi a mawi lo mai pawh a ni lo va, a rem lovin a tha lo hrim hrim a ni

XII. MIZO HUN CHHIAR DAN

ZING LAM —

1	Hmeichhe thawh hun	dâr	4	vêl	lai.
2	Khawfîng chah	„	5	,	„
3	Tûkthuan ei hun	„	6	,	„
4	Feh hun	„	6½	„	„
5	Feh reh sân	„	8	„	„
6	Nau nltâm	„	10	„	„

CHAWHNU LAM —

9	Chawhnu her	„	1	„	„
10	Behliang mun hun	„	2	„	„

11	Ba mun hun	,,	2	,,	,,
12	Ni nêm	,,	3	.	,,
13	Vawk chaw pêk hun	,,	3½	,,	,,
14	Zannah chhun hun	,,	4	,,	,,
15	Lo sûl haw hun	,,	5½	.	,,
16	Zannah ei hun	,,	6½	,,	,,
17	Lêng lên hun	.	7½	,,	,,
18	Thut muan	,,	8	,,	,,
19	Lêng hâwn	,,	10	,,	,,
20	Mut reh	,,	10½	,,	,,
21	Zanlai	,,	12	,,	,,
22	Khuan hmasa	.	2	..	..

XIII JOHANA LEHKHA THAWN

"Duh takte u, i inhmangaih tawn theuh ang u, hmangaihna hi Pathian laka chhuak a ni si a, mi tin hmangaihna nei apiang Pathian hrin an ni tawh a, Pathian an hre bawk a Hmangaihna nei lo chuan Pathian a hre lo, Pathian chu hmangaihna a ni si a He miah hian Pathian hmangaihna kan chungah a lo lang ta, amah avânga kan nun theihna tûrin Pathianin a Fapa neih chhun khawvêla a rawn tirhah hian He miah hian hmangaihna a awm keimahnin Pathian kan hmangaih ka ti a ni lo va amahin min hmangaih a kan sualte thupha chawina ni tûrin a Fapa a rawn tîr ka ti a ni zâwk e Duh takte u, Pathianin chuti kauva min hmangaih chuan keini pawh kan inhmangaih tâwn theuh tûr a ni"

XIV MI TANGHO LEH LAL

1 Ni khat chu lalin tân in a tlawh dâwn a Kalkawnga a kal lai chuan mi tâng panga, kawl bun,

hnathawk tûra an hruai chhuahte chu a tâwk ta hlauh va Lal chuan mi tângte chu a dintîr a, an tânna chhan a zâwt ta hlawm a An insawi thiam hle hlawm a

2 A pakhatna chuan, "Engmah tihsual ka nei lo va, mahse min dâwtin min hêk a, ka tâng a ni," a ti a A dawttu chuan, "Rorêltuin mi huat avâng in ka tâng a ni," a ti a A dawt leh chuan, "Ka chungthu an rêl dik lo palh a, ka tâng mai a ni " a ti a A palina chuan, "Mi dang thil tihsual ka tân phah mai a ni," a ti a Tichuan lal hnênah chuan chhuah an dîl ta a

3 Pakhat chuan a chanchin a la sawi ve lo va Lal chuan, "Nang pawh eng tiziaa tâng ve nge i nih le ?" tiin a han zâwt leh a Tin, a ni chuan, "A ! ka pu, tangka ka ru a, ngaihdam ka dîl ngam si lo va, ka tâng a ni," a ti a

4 Tin, lal chuan, "E ! nang chu i sual a ni maw ? I thiante erawh hi chu an tha vek a ni, an zînga tel ve tlâk i nih loh hi," tiin a tiel ta a Tin, lal chuan an vêngtu hnênah chuan, "He tangka ru pa hi chhuah rawh, a thil tihsual belhchhaha dâwt a sawi ve loh aiah," a ti a, a chhuah ta a

Thil tihsual ahnua dâwt sawi hi sual belh chhah a ni.

XV HMEICHHE CHAN

1 Khawiah pawh hmeichhe zahna leh chawisân na ram apiangah hnam a ropui thîn a, hmeichhe zah lohna ramah erawh chuan hnam a ropui thei ngai lo

Pathianin mipa leh hmeichhia hi intanpui tawn tûr leh an tih theih loh zâwng apiang intih sak tawn tûra a siam an ni a Hmeichhiain a tih that theih mang loh chu mipain a tithei a, tin mipain a tihtheih loh thenkhat hmeichhe tihtheih a awm bawk a Atua mah chu ngaihsân bîk tûr an ni lo, thuhmun renga en tûr an ni Hmeichhiate hi an chak loh zâwk avângin an hmusit thin a, nimahsela Kristian sakhua hi a awmna apiangah miten hmeichhe dimdawi dân an lo thiam thîn a ni Isua pawhin mipa leh hmeichhia a thlei hrang ngai lo, a zirtîr sâwm leh pahnihte ang bawkin hmeichhiate pawhin a rawng an bâwl sak a, a thiante an ni ve a Isua zuitute chuan Isua rilru ang put kan zir tûr a ni

Hmeichhiate hi an chak loh bîk avângin pa sal tha apiangin an enkawl thain an chhanin an tanpui ngei ngei tûr a ni Khawvêla mi hming thang berte zîngah pawh hmeichhiate an tel ve lo mai

2 Kan naupan laiin tuinnge mahni nun ui lo khawpa min ngaihtuah thîn? Kan damlohvin tu nge mutmu tuah thei lova tlaivâr thîn? Kan nute an ni lâwm ni? Kan nute avângin hmeichhia rêng rêng zah an tûl a ni

3 Chu lovah pawh Mizo hmeichhiate hi an tha êm êm a, an taima bawk a, an zahawm êm êm a ni Chuvângin Mizoramah hian hmeichhe hman dân tha zâwk kan nei tûr a ni Tûn lai hian pasal an neihin engmah an chang ve thîn lo va, an man mi dang an eitîr a, mo erawh chuan a man chu

a tân a hmang ve ngai lo, a nuta emaw, a nu leh pate emaw, laichîn unau dangte emawin an ei thîn a, mo chuan engmah a chang thîn lo

4 Tin, a man chu tu pêk nge? Amah ngeiin ama man chu a thawk chhuak bawk thîn Buh a thlo chhuak a, a pasalin, "Ka ta a ni," a ti a ârte—engkim "Ka ta a ni," a ti vek a, mahse hmeichhe thawh chhuah vek a ni si a, mipa chuan a kut zung hmâwr pawhin a tawk ngai lo a ni thei e Hmân lai aiin tûn lai hian kan tha tawh zâwk a, mahsela siam that tûr tam tak a la awm a ni

5 Dik taka kan ngaihtuah chuan, fa pawh hi mi pa leh hmeichhe ta an ni ve ve a, tu ta bik mah an ni lo Hmeichhiain fa a hring a, a sên laiin a en kawl a, mipa aiin a hahpui nasa zâwk êm êm a Nimahsela Mizoramah hian mipain fa a chang a, a pasal nên an lo inthen hlauh chuan, a fa hrin ngei kha tlei thei rual a nih veleh an lâk sak a, rethei takin a awm thîn

6 Tin, nu emaw, pa emaw lo thi sela dik takin an fate chu a dam zâwk apiangin an nei tûr a ni, mahsela hei pawh hi tûn laia kan Mizo dân chu a ni lo Hmeichhia chuan a pasal a lo sûnin, pa sal dang tha tak nei mah sela, a pasal sûna chhûngte chuan a fate an lâk sak a Hmeichhia erawh chu thi mah sela, a pasal chuan nupui dang a nei leh mai a, a fate chu tuman an lâk sak ve lo

7 Tin, hmeichhia chuan fate a lo hrin hnuin a lo tar a, a lo upat deuhvin a hmêlte a lo chuai a, a pasal lepchiah avângin tha taka a awm lai chu

a ma thei a, a fate pawh chang lovin rethei takin a awmtîr thei a Hmeichhia kha a chak tawh loh avângin a man eitute ngei pawh khân an lo duh tawh lo va, mangang takin awmna mumal pawh nei lovin a awm thei thîn a ni Mi tha chuan hetianga hmeichhiate awmtîr a duh lo vang tih hriat sa a ni Mipa chuan a nupui chu a lo tar a a lo chak loh hnuah pawh a enkawlin a chawimawi tûr a ni Tûn hma lama a thil tih sak zawng zawng te leh a fa hrin sakte chu theihnghilh mai tûr a ni lo

XVI KA NU

1 Ka nausênin tunge mi kawl ?
Ka nu, ka nu duh tak chu !
Tawng thei lovin tunge mi pawi ?
Ka nu ka nu duh tak chu !
Ka dam lo vi a thuvâr a
Ka tap a mi lo chawi mu thin,
Hah takin, chak lo chung pawhin,
Ka nu, ka nu duh tak chu !

2 Ka lian deuh deuh tunge mi zilh ?
Ka nu, ka nu duh tak chu !
Thenrual awm dân tunge mi hrilh ?
Ka nu, ka nu duh tak chu !
Ka thu pawi tham lo a ngai zo ,
Ka ei tûr tumin a awm fo
Ka sin tûr a hmaihthelh ngai lo
Ka nu ka nu duh tak chu !

3 A tihzia dâwnin mi tinêm
Ka nu, ka nu duh tak chu !

Tih sak ve thung ka va duh êm!
Ka nu, ka nu duh tak chu!
Chêt dânin ka tilâwm zêl dâwn,
Ama thawh phal lovin ka fâwm,
Ka nu hi zah ber tûr alâwm!
Ka nu, ka nu duh tak chu!

XVII. NAUPANG BERAMPU RINAWM THU

1 Hermana chu German naupang, berâmpu a ni a A rethei hle a, mahsela rilru tha tak a nei a, a rinawm êm êm a Ni khat chu ngawa berâm rual a vên laiin mi pakhat ram chhuak kawng bo chau tak hi a lo chhuak a, "Khaw hnai ber mêl engzâtnge ni ang?" tiin a rawn zâwt a Hermana chuan, "Mêl ruk, ka pu! Nimahsela kawng chu berâm kawng tum mai mai a ni a, awl taka bo theih a ni," tiin a chhâng a

2 Ramchhuak chuan, "Ka nau, riltâm leh tuihâlin ka chau ta Ka thiante ka hloh va, kawng ka bo va, mi hruai la, lâwmman tam tak ka pe ang che" a ti a Hermana chuan, "Ka pu, ka hruai thei lo vang che, ka berâmte hi ka kalsan thei lo vang, ramhnuaiah an lo vâk bo ang a, chinghniaten an lo sehin, rûkruten emaw an lo ru ang asin," a ti a

3 Ramchhuak chuan, "I berâm an ni hlei nêm, mi ta i vên sak mai a ni a, chuti êm êma ngaihtuah tûr a ni lo ve Pakhat emaw, pahnih emaw chu bo mah sela, a neitupa tân chuan sawi tham a ni lo vang Mi hruai la, kum khata i hlawh aia tam zâwk tangka lâwmmanah ka pe ang che," a

ti a Hermana chuan, "Ka pu, ka hruai thei lo vang che, ka hotuin a berâm vêngah mi hmang a, hlawh min pe a, ka thu thuin ka kalsan thei lo a ni Ka hruai hlân chein berâmte hi an lo bo hlauh phei chuan ka rûk tluk a ni ang," a ti tlat mai a

4 Ramchhuak chuan, "A nih loh leh, khuaa mi chu chaw mi han lâk la, mi hruaitu tûr han ko bawk la, i berâmte hi ka lo vên sak ang che" a ti a Naupang chuan, "Ni lo ve ka pu! Berâmten an hre lo vang che" tiin a lu a thinsan a

5 Ramchhuak chu a thin a ur hle a, "Engatinge mi rin loh, rûkru âwmin mi ring em ni?" tiin thin ur takin a chhâng ta a Naupang chuan, "Ka pu, thil dik lo tak mi tih luihtîr i tum dâwn em ni? Ka hotupa laka ka rinawmna chu mi bawhchhiat luihtîr i tum a ni maw?" a ti a

6 Ramchhuak chu a ngawi ta a Tin, "Ka nau, naupang tha i ni tih ka hria e, kawng chu min hrlih la, keimahin ka kal ang e," a ti a Hermana chuan a iptêa a chawfûn ah chu a phawrh a a citir ta a Nakinah chuan ramchhuakpa chhiahhlawhte chuan an pu chu an rawn zawng a, tin, Hermana chuan chu ram chhhuakpa chu an ram lalber leh roreltu ber a ni tih a lo hriatin mak a ti êm êm a

7 Chu lalber chu Hermana rinawmna avâng chuan a lâwm êm êm a, nakinah chuan Hermana chu a ko va, lehkha a zirtîr ta a Hermana chu a lo puitlin chuan, mi hausa tak leh thunei thei tak a lo ni ta a, fel tak leh rinawm takin a awm hlen ta a

XVIII. BEI NAWN RAWH

(TRY, TRY AGAIN)

(En lova zir tûr)

1 Thil hlawhtling nghâl mah suh se,
Bei la, bei nawn rawh!
He zirlai hi pawisa teh—
Bei la, bei nawn rawh!
Tlin hma loh zawng an bei châwk,
Chutin felna a lang bawk!
Bân nghâl aiin a sâwt zâwk,
Bei la, bei nawn rawh!

2 Vawi hnih peih lo an fêl fan,
Bei la, bei nawn rawh!
Hlawhtlin i lo tum phawt chuan
Bei la, bei nawn rawh!
Bei nawn tih theihtâwp a hnu,
A zahthlâk ngai lo vang chu,
Fak lam hlawhtling tak a hu,
Bei la, bei nawn rawh!

3 I pual har hle mah langin,
Bei la, bei nawn rawh!
Hun hian a hlawhtlintîr thîn,
Bei la, bei nawn rawh!
Mi tih ngai kha engahnge—
Nang i tih theih ve loh le?
Hei hi pawm tlat zêl ang che,
Bei la, bei nawn rawh!

Try: ti hrâm, bei Fêl (Sâp ṭawngin 'fail') tling lo
Again: nawn leh

XIX MI ROPUITE

MAHATMA GANDHI

Mahatma Gandhi a chu mi ropui tak mai a ni a Kum 1869 October ni 2 ah a lo piang a, kum 1948 January ni 30 ah a thi a

A dam chhûngin thu dik hi a ngaina êm êm a rinawm lohna leh dâwt thu hi a hua a ni India rama hnam lian ber ber pahnih Hindu leh Mosolman te hi ang khat rengin a hmangaih a, unau anga khawsa tlâng tûrin a duh a Hnam chhia leh hnuai hnung (Harijan) an tih hote pawh a hmangaih êm êm a, an lo changkân theihna tûrin a dam chhûngin nasa takin a thawk a ni

India hi hnam ropui takah a siamin, ama zir tîrna leh kaihhruaina avângin India ram chuan mahni ro inrêlna (Independence) a lo nei thei ta a ni India ram hmangaiha theihtâwpa a beih thin avângin Mahatma Ghandi chu, "India hnamte Pa," tia hriatin a lo awm ta a ni Tûnah amah chu thi tawh mah se, a hming chu India mite rilruah a dai tawh lo vang

RAJENDRA PRASAD

Rajendra Prasad hi India ram mi ropui berte zînga pakhat a ni a Kum 1884 December ni 3-ah a lo piang a, lehkha zir mi tak leh thiam thei tak a ni Kum 1911-ah Calcutta khaw puiah Dân hre mi (Lawyer) hna a thawk a, a thiam avângin a hlawhtlingin a hming a thang hle a, mahse a hna chu a rilru takin tui a ti thei lo va A duh ber chu India hnam tâna rawng bâwla mi retheite anga khawsak a ni Kum 1917-ah Gandhi-a nên an lo inchhar ta a, Gandhi a zir tîrna leh kaihhruaina chuan a hneh ta a, chuta tang chuan India ram tân hrehawm tam tak tuar in rawng a bâwl ta a ni Kum 1950 atangin Republic of India President a lo ni ta a ni

PANDIT JAWAHARLAL NEHRU

Pandit Jawaharlal Nehru hi India ram hruaitute zînga pakhat a ni a Kum 1889 Nov 14ah a lo piang a, a pa chu Pandit Motilal Nehru a ni a mi hausa tak an ni

Pandit Nehru-a chu naupang tê a nih atangin sikul a kal thîn a, lehkha zir châk mi tak a ni a Kum sâwm leh panga mi a nihin England ram sikulah lehkha zir zêl tûrin a kal ta a

Tui hleuh te, sakawr chung chuante a thiam-in, nuam a tihzâwng tak a ni a India ram thatna tûrin a thawk nasa êm êm a, India ram mahnia ro-inrêla a lo awm achinah Prime Minister hmasa ber a ni Mi tinin an ngaina êm êm a, ani pawhin India ram tân thahnem a ngai êm êm a ni Tûnah chuan khawvêl mi ropui ber berte zînga pakhat a lo ni ta India mite chuan an chhuangin an ngaisâng êm êm a ni

XX. MAHNI HUAN THEUH

1 Mi tinin huan kan nei theuh va, chu chu kan thinlung hi a ni Mahni huan theuhvah chuan tih tûr tam tak a awm a, nasa taka kan thawh loh chuan pangpâr leh ei tûr a awm lo vang Kan thinlung hi ni tin kan thunun tûr a ni, thil tha lo apiang paihin, a tha apiang kan châwm ngun tûr a ni Kan huan chu fai tak leh mawi takin kan siam theuh tûr a ni chutilochuan hnimin engkim a dip ral ang

2 Ngilneihna hi pangpâr mawi tak a ni a, kan thinlung huanah chuan kan tuh tûr a ni amaherawhchu mahni hmasialna hnim hian a dip ral thei thîn Thu dik chu pangpâr dang a ni dâwtin a tivuai fo thîn a ni Taimâkna te, inrenmate hi pangpâr dang kan thinlung huana chîn tûrte an ni, an pâr a mawi êm êm a, nimahsela hnim chhia — dâwngdahnate leh thinurnate hian a dip ral thîn a, an puitling thei thîn lo a ni

3 Nunnêmna te, chêtze thate pawh hi pangpâr dang an la ni a Ngaihtuahna tha lo te, thil huat-

thlalate leh sualna chi tinrêngte chu hnim an ni a, sualna hnim chu a lo lan veleh, pawh chhuah nghâl zêl tûr a ni Pathian tanpuinain kan thinlung huana hnim tha lo chu paih ila, pangpâr mawi hlîr i chîng hrâm ang u

XXI. SAM 1-NA

(En lova zir tûr)

Mi suaksualte remruat anga awm ngai lo va,
Mi sualte kawng pawha ding ngai lo va,
Hmusittute thutphah pawha thu ngai lo mi chu,
a eng a thâwl e
A lâwmna chu LALPA dânah a ni zâwk a ,
A dân thu chu a chhûn a zânin a ngaihtuah thîn
Ani chu tui luang kianga thing phun,
A huntêa rah thîn,
A hnah pawh uai ngai lo ang hi a ni ,
A thiltih apiang chu a hmuingîl zêl ang,
Mi suaksualte erawh chu chutiang an ni lo va,
Buh sî thliin a len bo ang hi a ni zâwk
Chuvângin mi suaksualte chu rorêlna hmaah chuan an ding thei lo vang
Mi sualte pawh mi felte inkhâwmnaah chuan an ding thei hek lo vang
LALPA chuan mi felte kawng chu a hre si thîn a ,
Mi suaksualte kawng erawh chu a boral ang

XXII SAZUK TUI IN THU

1 Nı khat chu sazuk hıan tuı fîm tak a dâwt a,
a thla chu tuıah chuan a zuk hmu ta hlauh va.
A kı hreu ropuı avâng chuan a lâwm ta êm êm
maı a , a ke rıa erawh chu a zahpuı ta hle thung a.

2 A rılru chuan, "A va pawı êm ! Ka taksa a
nalh a, ka kı hreute a ropuı veı nên ka kete chu
a rıaın a zahpuıawm mang e, ka taksa leh ka ki
hreu mawı ang hıan ka kete chu mawı ve sela chu
leı chungah hıan mı tluk rêng rêng an awm lo
tûr," a tı a

3 Chutıanga a ngaıhtuah laı chuan uı sathıam
bauh rı a han hre ta a, a zuang per bo ta a Reı
lo têah a ke a hmuhsıt takte chuan hla takah hım
takın a tlân bopuı ta daıh a, a hım theı ta a

4 Amaherawhchu ngawah a va lût a, a kı hreu
chu hruı hnawkah a tâng ta tlat maı a Uı sa-
thıamte chuan an rawn ûm zêl a, an seh hlum ta a.

5 A thıh dâwn chuan lungngaı takın, "Kan thil
neıh tha lo kan va hre lo êm ! Ka ke rıa ka hmusıt
a, ka zahpuı êm êmte chuan hım takın mı tlân bo-
puı a ka kı hreu ka chhuan êm êm chu ka boral-
na a lo nı ta a nıh hı le ! a tı a

XXIII. RUAH

1 Thlêng dar takah tui tlêm tê i dah a, ni saa a pho chuan a hul thuai ang Engatinge a hul thuai? Ni sain tui kha a hîp a, a hu boruakah a kal chho a ni Tui pawh kan chhuan so chuan a hu chu boruaka a kal a hmuh theih a, rei tak kan chhuan so chuan a kang vek a, a hu chu boruakah a kal vek a ni

2 Ni sain emaw, meiin emaw, boruaka tui a hîp chhuah chu "tui hu" a ni Ni hi mei a ni a, bêla tui chhuan so a khu chhuak a, a kang angin ni sa pawhin tui a hîp kang a, boruakah a chawi chho thîn a ni

3 Ni hi mei ni mah sela, mei tlukin leiah hi chuan a lum lo va, chuvângin tui hu a hîp chhuah dân pawh a zawi deuh va, hmuh theih lohvin a hîp a Nimahsela bêla tui chhuan kang leh ni sain a hîp kang dân chu thuhmun a ni

4 Ni sain thlênga tui tlêm tê pho kha a hîp kang a, a hu chu boruaka a chawi chho ta angin, tuifinriata tui te, lui tui te, dîl tuite leh tui awmna apianga mi a hîp a, boruakah hmuh theih lohvin a chawi chho a ni

5 Tui hu chu ni sain boruakah a hîp chho zêl a, boruak zawng zawng hi tui huin a lo khat thîn a ni Chuvângin boruakah hian chho ta ila, kan chhoh sân deuh deuhvin a vâwt zual deuh deuh thîn a ni Tui hu chu a chho sâng deuh deuh va, boruak vâwt awmna a thlenin chhûmah a lo chang a vâna chhûm kan hmuhte khi tui hu inhlâwm khâwm a ni.

6 Chu mi tui hu inhlâwm khâwm chu a lo rit a,
boruakah a lo tâng thei ta lo va, ruahah a lo tla ta
thin a ni Hetiang hi ruah insiam dân a ni
7 Ruah chu boruak vâwt tak atanga lo tla a ni a,
boruak vâwt chuan a mal chu a lo hmet khal a, chu
chu "rial" kan tih hian a lo tla a ni Chhûm
awmna boruak kha vâwt êm êm sela tui hu chu
a hmet khal a chu chu leiah a tla a, chu chu "vûr"
kan tih hi a ni
8 Mizoramah hian vûr tak tak kan hmu ngai lo
va n mahsela India ram hmun thenkhatah vûr a
tla thîn Himalaya tlâng chu vûr tê tak tê emaw,
lazâm emaw ang a ni A mawi êm êm, kuta lâk
chuan kut lumin a titui mai thei
9 Vûr chu rei tak tam tak a tlâk chuan lei chung
zawng chu pum in vûr taka khuh ang mai a ni ang,
lei chu a khuh vek ang a, engmah dang a lang
thei lo vang Vur zingah chuan kawng bo pawh
a awl êm êm a ni Ruah lovin kan khawsa thei
lo vang lei a tihnâwng a, englo chi tuh te, mihring
leh sa ei tûr thil tinrêngte a tito thîn a ni Ruah
tangkaina hi sawi sên a ni mang lo vang

XXIV MUALZAVATA THAWNTHU

1 Mualzavâta hi a chak êm êm mai a, a nupui
pawh hi a chak bawk a ni Ni khat chu lo a va
vât a ni khatah chuan mual za chu a va vât zo
ta mai a A nupui pawh chuan ni khat vêkah a
va thlo zo ve leh ta mai a

2 Tin, ni khat chu a vêngte hnênah, "Vawiin chu
tumah feh suh u, ka hmuihmul ka hiat dâwn e,"
a ti a, an awm ta a A han hiat a, a kamsîrah pa
pakhat hian a châng a Uite chu an han lût a,
sakuh té, sai te, sakhite an han ûm chhuak ta ur
ur mai a
3 Tin, inah chuan an han haw leh a, "Kam ka
thuah dâwn e," a ti leh ta a A han thuah leh ta
a An lo châng a, sakhi bawpte a han phuh chhuak
ta thawt thawt mai a.
4 Tin, ka mit a mîm leh ta hlauh mai â !" a ti
leh ta a. A thiante chuan an han en a, pakhat
chuan, "Khîta khi a hâng nel nel ka hmu â !" a ti
a. Tichuan a thiante chuan rawcheh an han siam
a, an han hawlh rawk rawk a arbâwm chhia te,
tuiûm phelte an hawlh chhuak ta duai duai mai
a "Eheu ! ka mit sîrah mi la kam relh relh e,"
a ti a An han hawlh leh a, sakhi nupa hi an han
kar chhuak leh auh auh mai a
5. Tin, mi pakhat hian a that dâwn a, Mualza
vâta chuan bâwm hi a lo tah a Mi chuan chem a
rawn sin a a han hârlâk hlawih hlawih mai a
Mualzavâta chuan a hnathawh chu a thulh duh ta
rêng rêng lo mai a "Nauva, i mi fiam chu a na
hlek hlek mang e â !" a ti duh lek chauh va
6 Tin, vawi khat chu a ramvâk a, a muhîl palh
ta a A bân chu kawr têah hian a kham kai ruah
mai a, pitar tê hian thingluang emaw tiin a han
chêk keuh vu. Mualzavâta chu a phu zawk a, a
thei ta thuai a 'pitar tê chu a verh lêng ta vawn
vawn mai a Upa phei chuan, "Tûn thleng hian
a lo ri ta rawk rawk mai." an la ti a ni

7 Tın, vawı khat chu Mualzavâta te, Lâmlîra te, Phawlawngzâmngîra te, Pângpuıelhtlıaka te, Saıkhaıa teho hı an zın a, an chak hlawm hle maı a, thîr tıang an hawl theuh va Hmeıthaı ınah hıan an va thleng a, Phawlawngzâmngîra chuan a tıang chu a han tung a, a ın chu a tlu ta bêm maı a Hmeıthaı tê chu a tap a tap ta maı a

8 Phawlawngzâmngîra chuan, "Ka pı lungngaı duh ma ta che, kan han sa leh maı tûr alâwm," a tı a Pıtar tê chuan tap chungın, "Khawıah nangnı khualzın tûr khân sak lêk loh tûr," a tı a, a tap a tap maı a Nakınah chuan, Pângpuıelhtlıaka chuan thıng lıan puı puı hı a va elh tlıak a, a ban atân an han phun ta tlut tlut maı a, a hlım ta êm êm a

9 Tın, nı khat chu Phawlawngzâmngîra chuan a pa hnênah, "Ka tıang a tê lutuk e," a tı a A pa chuan pawm zet hıan thîr tıang a han chher sak a Khawlaıah chuan a han hawl kûr leh ta zêk zêk maı a Dıar vêt zet hıan thîr a han chher sak leh a, "Têt zawng a la tê hle nâ a, thîr pawh a vâng tawh bawk a, nı maı maı ang hmıang," a tı a

10 Tın, vawı khat chu Mualzavâta hıan vaıbêl a zu a A vaıbêl chu leı-se-kawtah hıan a dah a, a hote chuan an va hmu a Vahchap hı an beng teuh maı a, anı chuan a han fâwp vak maı a, a han pak ta tulh tulh maı a Mıte chuan, "E heu! ruah a sûr dâwn," an tı a An zuk en nâk chuan Mualzavâta vaıbêl zûk khu a lo nı reng maı a

XXV. BAWIH CHHUAH HLA

Ram tam takah chuan bâwih hi an awm thîn. Tûn thleng hian khawvêl hmun thenkhatah chuan bâwih an la awm fo, mahse tûn kûm zabi hnuhnûng ber chhûng khân a tam ber chuan an chhuah ta Kum 1834-ah khân, Kumpinu chuan a bâwih te a chhuah vek a, America sawrkâr United State chuan chu mi hnu rei deuh thlengin bâwih an la nei Chuvângin bâwih tupawh tlân chhuak duh se hmâr lam Canada ram chu an pan thîn, chu chu Kumpinu ram neih a lo nih tawh avângin Dik takin 'bâwih' chauh ni lovin 'sal' an ni zâwk He hla hian chu sal tlân chhuah dân chu a hrilhfiah a ni —

1 Thîm zawi deuhvin a zîng,
Thlifîm kan vêl a tleh,
Dîl inchhawkah kan lawng,
Rang takin a lêng e,
Kan hnung lam kumte kha,
An kîr tawh lo vang chu,
Bâwih tânna hnung lam hawi tawh lovin
Hmâr kam lam pan rawh u

Kar r'u, kar r'u, hmâr kam lam pan rawh u, (2)
Hmaah bâwih chhuah a awm, hnung lamah bâwih tânna,

Ui sathiamin min ûm, manin min phuar ang,
Hmâr kam lam pan rawh u, a tui ri kan hriat chu,
Bâwih tânna hnung lam kalsanin,
Hmâr kam lam pan rawh u

2 Tui fâwn zai zui ula,
Hnung lam hlat zual zêlin,
Hmâr arsi pan ngîl r'u,
Khaw êng a lang, E hei!
A hlimawm dâwn êm chu,
Chhimah hnung lam thu phûm vek ulang
Hmâr kam lam pan rawh u!

3 In aw chhuah vek ula,
Canada fak rawh u,
He hmun hian min tiharh
Zalênna ram ngei chu,
Bâwih tân kan hlau tawh lo,
Britain puanzâr a phe,
He puanzâr hian chak lo a hliah fo,
A va fak tlâk êm ve!

XXVI AWM DAN THA SAWM

1 Thu dik sawi rawh Dâwihzepin dâwt an sawi
thin
2 Hawihhâwm takin awm la, mi englo i dîl
chuan, "Khawngaih takin," ti zêl rawh Tin, miin
englo an pêk che chuan "Ka lâwm e" ti zêl bawk
rawh Mipa emaw hmeichhia emaw, i aia upa
an nih chuan zah lehzual tûr a ni, chaltlai takin i
chhâng mai mai tûr a ni lo
3 I nu leh i pa i zah êm êm tûr a ni, i tân eng
kim an tih sak che a, ei tûr leh silhfên i neih theih
nân an thawk nasa êm êm a ni
4 Mi an inbiak laiin tibuai suh, aia upate inbe
lai phei chu tihbuai hlek tûr a ni lo

5 Kalkawnga mi i pelhin nêk suh

6 Min lehkha an chhiar lain emaw, a ziak lain
emaw, a kianga dingin hriat tumin en suh

7 Fai takin awm la, fel takin inchei rawh In
bual fai fo la, i lu te su fai la, i samte fel takin
khuih rawh I thawmhnawte pawh su fai fo rawh
8 I nu leh i pa leh i zirtîrtute thu âwih rawh

9 I tih tûr chu lâwmman hmuh beisei vâng mai
ni lovin,, i dik avâng zâwkin fel takin ti rawh
10 Min i chunga an tih i duh ang bawkin mi
chungah pawh ti ve rawh Hei hi dân rangka
chak an ti a ni

XXVII HRISEL THEIHNA DAN

Mi zawng zawngin hrisêl kan duh a, bawrh sâwm chu kan duh lo theuh va Hrisêl kan duh chuan, dân mâwl tê tê zawm theih mai tûr a awm a ni

1 FAINA Fai hi hrisêl theihna ber pakhat chu a ni, kan taksa hi a fai tûr a ni Kutte pawh sil fo tûr a ni a, chaw ei dâwn phei chuan sil ngei tûr a ni Kan lû pawh kan suin kan samte kan tifai reng tûr a ni Hâ pawh ha nawhnain tûk leh zânin kan tifai ziah tûr a ni (Meihawl râwt dip hi ha nawh fai nân a tha êm êm a ni) Kan taksa chauh a fai tûr a ni lo va, kan thawmhnawte pawh sûk fai reng tûr a ni Tin, ei bêlte pawh nawh fai reng tûr a ni a, bêlah chaw khir emaw, chaw-hmeh khir emaw a bei chuan a hrisêl lo a ni Kan

in leh a vêlte ni tin phiah fai tûr a ni a, bawlh-hlawh tawmhnawm apiang chu hâl zêl tûr a ni Bawlhhlawh chhêk khâwm hian tho a tipung a, tho chuan natna a titam a ni Bawlhhlawh dah khâwm rêng rêng chu hâl zêl tûr a ni

2 EI TUR Chaw tha ei hi hrisêlna a ni bawk, kan chaw ei chu hmin takin a ni tûr a ni Buh tih loh pawh thil hrang hrangte ei tûr a ni Thlai te chawhmeh chi hrang hrang leh theite pawh ei fo tûr a ni, mahsela thei hel emaw, a hmin lutuk emaw chu ei tûr a ni lo Chaw chu chip taka thial tûr a ni a, thial chip mang lova lem mai chuan pumpuiin a pai tawih thei lo va, pum a na thîn

3 IN TUR Tui thianghlim tak hman tûr a ni Tui hman thu-ah hian fîmkhur a tûl êm êm a ni Tuikhuah te, tuizêmte tihfai fo tûr a ni, achâng chânga **potassium parmanganate** (tui sen) thlâka tihthianghlim a tha a ni Tui in tû[illegible]a rawng-bâwlna tûr chu a thianghlim a ni tih [illegible]t chian tûr a ni a, a thianghlim mang loh chuan in tûr chu chhuan so zêl tûr a ni

4 BORUAK Boruak thianghlim hi kan ma-mawh êm êm a ni In chhûngah chuan chhûnah leh zânah boruak tha tam tak luh theihna a awm tûr a ni

5 SIKSERH Thosi avâng hian natna tam tak kan tuar a, thosiin min seh avângin sikserh kan vei thîn a ni, chuvângin khuaah leh ina thosi awm lohna tûr ngaihtuah a tûl êm êm a ni Khua atanga thosi tihbo dân ber chu dai vêla dîl te, vawkbualte leh tui bawlhhlawh tlin theihna rêng

rêng chu hnawh khah vek tûr a nı a, ın leh kawng vêla tuı bawlhhlawh tlınna pawh hnawh khah vek tûr a nı Tın, thosı chu thıng kawrawng leh mau bul kawrawng tuıahte pawh a tui thın avângin, thıng kawrawng tuı tlınnate chu hnawh khah vek tûr a nı a, mau pawh a bula tuı tlın theıh loh nân sahna bul chu sah phel vek tûr emaw, a bula leı seh chınah emaw sah chhum tûr a nı Tın, ınah chuan thosılên neıh tûr a nı Thosılên zâr hı a tûl êm êm a nı, thosı hıan muthılh hlânın mın seh ber a nı, Thosılên hı a to lutuk lo va, tın, hrısêlna a nı bawk sı a

6 IN THIANGHLIM Khua leh daı vêl a thıanghlim theıh nân ın tının êk ın neıh a tha a nı Ek ın chu tho lût theı lova phuı taka chhın zêl tûr a nı a, a rım chhıat loh nân vaıvut phul zêl bawk tûr a nı, tın, a khah lutuk hmaa vûr khah a, a dang sıam zêl tûr a nı

7 INSUM TURTE **Meı zûk** hı naupang tân a tha lo êm êm a nı, a tıdâng a, a tıthang mawh bawk a, pumpuı a tıchak lo va, chaw a thıal sawm tha theı lo a nı

Kuva leh pânruangkhâwr eı pawh hı thıl tha lo tak a nı, a mawı lo va, a hrısêl lo bawk a, pânruangkhâwr tuı chhâk pheng phungte hı a hrısêl lo êm êm a nı

Chîl chhâk hı a hrısêl lo rêng rêng a, mı chuap tha lo emaw, natna tha lo dang veıın emaw chıl a chhâk chuan, a natna hrık chu a chılah chuan a tam a nı, chu chu mı dangın an kaı theı a nı

Zu in hi taksa leh rilru leh thlarau tân a tha lo Mi thenkhatin zu an heh êm êm a, an lo thau va, an kut ke leh an rilru an thunun zo lo va Pa- thianin kan taksa leh rilrute hi fai tak leh thiang hlim taka vawn atâna min pêk a ni

8 Hêng dân sual leh mawi lote hi kan ti tûi a ni lo va, rilru tha lo pawh kan nei tûr a ni lo Ril- ru tha lo hian rilru a tibawlhhlawh a, taksa pawh a hruai bo thei a ni

Hêng dânte hi kan zawm chuan kan hriselin kan hlim zâwk êm êm ang a, Mizoram pawh hi kan tichakin, kan tihriselin, kan tithianghlim thei ang

XXVIII HUN PUITE

1 Mizoramah hian hun pui pali a awm a, chûng chu — Nipui Fûr Favâng leh Thlasikte hi an ni

2 Nipui chu March April leh May thla chhûng hi a ni ber a, a lum zual lai ber chu April thla hi a ni a May thla chawhnu lam chuan ruah thim- pui a lo haw tawh avângin a zia a awm hle thîn a ni

3 Fûr chu June, July leh August thla chhûng hi a ni ber a Fûr zual ber chu July thla hi a ni a Mizo chuan he thla hi Vawkhniahzâwn thla kan vuah thîn a Ruah a sûr tam avângin khawlai hi a diak reng a, vawk khawlai lêng hniak hi rah hman lova a inzawm zêl avângin Vawkhniahzâwn thla an vuah a ni Kum thenkhatah chuan August thlaah hian a fûr zual zâwk mah thin a ni

4. **Favâng** chu September leh October thla hı a nı ber a, Mızo upa tawng chuan buh hı 'fa' a nı a, vâng chu 'vâng laı' emaw 'that laı' emaw tıhna a nı a Chutıchuan Favâng awmzıa chu, "Buh vâng laı" tıhna a nı He hun hı Mızoramah chuan a nawm laı ber a nı a, ruah tuı a tâwk chauhvın a la awm a, a tam lutuk bawk hek lo Mı zawng zawngın an lo lam hna an thawk zo va, an âwllêng a, buh seng tûr nghâkın mı tın an hlım êm êm thîn Nula leh Tlangvâl chuan he hun hı an ngaısângın an nghâkhlel êm êm thîn a, hlaah pawh an phuah thîn

5 **Thlasık** chu November, December, January leh February thla chhûng hı a nı ber a A vawh zual laı ber chu December leh January thla hı a nı November nı 10 vêl atangın buh an seng a, Krısmas hmaın an zo thîn a Khua vâwt mah se mıten an kum khat hnathawh rah chu an seng a, nuam an tıın an rılru a hlım êm êm thîn a nı Thıngtlângah chuan ramah buh sengın an rıak thîn a, nuam an tı theı êm êm thîn a nı

6 Tın, kum khat chhûng hı hmun hnıh chauhva sawı dân kan neı bawk,— chu chu Fûr leh Thâl kan tı a, thla ruk chhûng an huap ve ve a nı Chu mı sawı dân chuan Fûr chuan May atanga October hı a huap a, Thâl chuan November atanga Aprıl a huap a nı.

XXIX MIZORAM LO NEITUTE HUN THEN DAN

Mizote hi lo neih ring kan nni ber a, lo neih dân hi ngaihtuah fel a tûl êm êm a ni Lal leh Upain lo neih dân fel an ngaihtuah fo tûr a ni Kum khat chhûnga lo lam hnathawh dân tlângpui ber chu hetiang hi a ni

Lo vah hun January thlaah lo an en a, mi tin-in an lo tûr an ruat vek thîn Tûn laiin khaw thenkhat chuan favâng laiin an en thîn Dân na-rânin February thlaah lo an vât thîn Lo vah hma hi a tha, a kan duh bîk avângin Tûn laiin khaw tam tak chuan favângah lo vah an chîng a, a tha bîk a buhin a ngeih

Chapchâr Hei hi lo vah zawh leh a hâl inkâr zawng hi a ni March thla chawhma lam hi a ni ber thîn Mizo Kristian lote chu he mi lai hian an kût thîn Zu an in a mualah an chai a, ni sa-rih lai an awm thîn

Lo hâl Dân narânin March ni 20 vêlah ruah a sûr thîn a Chu mi hmaa lo hâl chu 'Ni hlui hâl' an ti thîn a, chu chu a tha bîkin an hria, lei lam a mût thûk bîk a, a thlawh a awl duh a ni

Thlai chi thlâk hun Lo hâl zawhah mang an khawh a, thlâmte an sa a, tin, thlai chi an thlâk ber thîn Bâl leh sawhthîngte an ling a, vaimîm te, fanghmate an tuh a, buhtunte an theh thîn

Buh tuh hun Dân narânin April thla tâwp lam leh May thla de chho lam hian buh an tuh thîn May ni 10 vêl laiin Ruahthimpui a sûr thîn a,

chu mı khalha buh tuh chu a to tha duh bîk a, a ngeih bîk bawk Tın, buh tuh laı hıan vaımîm nau chı an pawlh a, chu chu 'chehpawlh fanghma' an tı thîn

Hnuh lâk: Buh tuh zawh veleh lo an thlo tan a, lo thlawh chhuah hmasak ber chu hnuh lâk an tı thîn June thla hı hnuh lâk thla a nı thîn

Hnuh hrâm. Lo thlawh nawn lehna chu 'hnuh hrâm' an vuah a, dân narân chuan heı hı July thla a nı thîn An thlawh vawı thumna chu 'a thual' an tı a, vawı lına chu 'a thıal' an tı a Tûl kum chuan vawi hnıh an thlo chhuak a, âwl deuh kum chuan vawı thum te, vawı lıte pawh an thlo chhuak thîn

Vaımîm thar Vaımîm hı thla thumah a thar thîn a, tın, August thla chhûng chuan an seng zo tawh thîn

Pawhchhıat Buh chuan châng a lo neı a, chu mı hnu chuan lo an thlo faı duh tawh lo va, chuvângın 'pawhchhıat' an tı thîn a August thla tâwp lamah an pawtchhe tan a, September thla hıan lo an zo thîn

Favâng âwllên· Lo zawh leh buh seng ınkâr hı a nı a, September leh October thla chhûng hı a nı Mı zawng zawng nıru a hlım thîn

Buh seng Dân narânın November thla chaw hnuah buh an seng thîn December thla nı sawm hnıh laı thlengın an seng thîn a Khaw chhak lam chuan an ât a, chuvângın an bung hma deuh thîn a. November thla bulah pawh an tan maı thîn

Pâwl tlâk: December thla chhûnga an buh an seng zawh vek hnuah, "Pâwl a tla," an ti a Dân narânin December hi, "Pâwl tlâk thla," an ti ṭhin

MIZO LOA BUH THAR THEIH TAWK VANTLANG

A zau lam	Thar theih zât	Buh hming
Hâk (ṭin 1) hmun	Phur 10—30	Phur Sâwm
I âk (ṭin 2) hmun	Phur 30—50	Sawmthum a ke thup, sawmnga
Dawrawn (ṭin 3) hmun	Phur 50—100	Sawmnga, Sawmsarih, chemsât, za
Hrai thum hmun	Phur 100—150	Za, chhip zâwn
Dawrawn hnih hmun	Phur 150—200	Chhip zâwn, Kâk zâwn
Hrei nga hmun	Phur 200—250	Kâk zâwn, Tu ha zâwn
Dawrawn thum hmun	Phur 250—300	Tu ha[illegible], Hrei [illegible]n
Dawrawn li hmun	Phur 300—400	Hrei-[illegible]wn Silai zawn

XXX. LEHKHA THAWN DAN

Lehkha thawn kan ziakin a dân takin ziak fo tûr a ni A dân taka ziak hi a mawiin a zahawm bîk a ni Tin, lehkha thawn hi chi hrang hrang a awm

ṬHIANTE HNENA LEHKHA THAWN DAN

[illegible]k kil chhak ding lampangah i awmna hmun [illegible]ming leh tank dah rawh Tin, vei lampan[illegible] thawn tûra hming ziak la, chu mi zâwn thla[illegible] chuan, "Ka thian' emaw, 'Ka u' emaw ziak tûr a ni Tin, a hnuaiah tawi hleih deuhvin i thu ziak tan la, a dân pângngaiin ziak zêl la, thu

hlâwm hran i ziak dâwn chuan a tawi hleiin (paragraph) siam tûr a ni Tin, i thu ziak tûr i ziak zawh hnuah phêk tâwp ding lampangah i hming i ziak tûr a ni

Hetiangin —

Mission Vêng
Aizâwl,
10 4 1939

Ka thian,

I dam em ? I nu leh i pa an dam em ? Kei chu kan inthen ta kha dam takin Aizâwl kan zuk thleng a, kan thiante pawh an lo dam a, kan hlim hle mai

Tin, ka examna pawh tha takin ka tling ve a, ka dam chuan beih zêl ka tum a ni, nang pawh i thil zirte khâ taima takin lo bei zêl ang che Nakkum sikul chawlh hunah ka lo haw ang a, kan inkâwm leh dâwn nia

Tin, in chhûng chanchin leh in thlawhhma thute min han hrilh ve la, ka lâwm êm êm ang

Dam takin aw,
In chhûngin chibai,
I thian
Thanga

A chung ziak dân

Chhûnga
Saitual

CHHANNA

Saitual
13 4 1939

Ka thian,

I lehkha ka lo hmu a, dam takin Aizâwl i thleng ta tih ka hriatin ka lâwm êm êm mai Kei pawh ka dam a, ka chhûngte pawh an dam e.

Tin, kan lo lam pawh a tha hle mai, zu-vain zah a ngai ang a, hâwp khawp neih kan beisei, e Taima takin kan lehkha zir hi bei ila, kum tâwpah kan hlim tlâng thei ang

A chung ziak dân | Dam takin chibai

| Thanga |
| Mission Vêng |
| Aizâwl |

I thian, i hmangaih fo,
V. Chhûnga

SIKUL NAUPANGIN A ZIRTIRTU A THAWN DAN

Thakthîng Vêng
Aizâwl,
15 4 1939

The Headmaster,
Govt M E School,
Aizâwl,

Ka pu,

Vawiinah ka khua a sik a, sikul ka lo kal thei dâwn lo va, mi lo ngaidam ang che Ka dam veleh ka lo kal leh ang

Dam takin,
I zirtîr, i thuâwih,
L Rina

THIL MANGAI DAN

Dâwrkai hnênah engpawh chah duh ila, kan chah tûr hming chu a tlarin (list) fel ta' a siam tûr a ni

Hetiangin :—

Pu Thanga,
Dâwrkai

Sialsûk
May 15, 1939

Ka pu,

Hêng a hnuaia ka sawi hi khawngaih takin han thawn thei la, ka lâwm êm êm ang —

Thingpui Kgs	4	@	50p — Rs	2	00
Naupang kawr	3	@	75p — Rs	2	25
Sabon (dandi)	6	@	25p — Rs	1	50
Lukhum lian	2	@	1 25p — Rs	2	50
Mawza dum duang	12	@	25p — Rs	3	00
			Total Rs.	11	25

(A vaiin chêng sâwm leh pakhat leh pawisa sawmhnih leh panga chiah)

A chunga ziak dân

Pu Thanga,
Dâwrkai
Dâwrpui Vêng
Aizâwl

Dam takin,
Liana

DILNA THEH LUH DAN

To

The Deputy Inspector of Schools,
Aizâwl District, Mizoram
Dated Aizâwl, the 10th June 1939

Ka pu,

Ka dîlna hi khawngaih takin mi lo ngaih-tuah sak ang che

I hnuaiah zirtîrtu hmun pali a ruak tih ka lo hria a, ka han dîl ve a ni

Ka thiamna lamah chuan kum 1931-ah Middle English ka tling a, chu mi hnuah Shillong High School-ah Pâwl VII thla ruk ka zir leh a Zirtîr-tu hna hi ka duhzâwng tak a ni a, keimah pawh kum 20 mi ka ni

Ka dilna hi mi hlawhtlintîr chuan kan ram that nân theihtâwp chhuah ka tum ang

Ka nungchang lam chu, hei kan zirtîrtu leh-khA ka han thil tel a

I thuâwih fo tûr
Kûnga

THU THEH LUH TUR ZIAK DAN

He mi dân hi a hrang leh a Kan thil dîl tûr hming leh a awmna dah hmasak tûr a ni Tin, kan awmna leh tarik chu phêk hnuai kilah emaw dah tûr a ni.

Hetiangin .—

(Bawrhsâp hnêna dîlna)

To

The Deputy Commissioner,
Aizâwl District

Ka pu,

Ka dîlna hi khawngaih takin mi ngaihtuah sak ang che

Sairâng kawng mêl 10 hnuaia luikawr kam tuak mau hmun hi sêrthlum huan siamna remchâng tak a ni a Hêng lai hi huan atân mi phal sak theih chuan ka lâwm êm êm ang

I thuâwih,
Thanga
Mission Vêng

Dated Aizâwl
the 12, June 1939

BAWRHSAP PARWANA CHHAN DAN

Bawrhsâp pisa atangin kohna parwanna emaw, thu dang rêng emaw chuan number a nei vek thîn Chutiang chu lo chhâng dâwn la, a number leh a tarik .chu sawi tel zêl tûr a ni Tichuan pisaa zaktuten a number atang chuan i thu chhân chu rang takin an lo zawng hmu thei ang

Hetaingin —

To.

Ka pu,
The Deputy Commissioner,

I parwana No 9635, M S Case No 45|38, date 15 10. 1939 thu angin, ka thu mi ngaihthlâk sak tûrin ka ngên a che

Thanga hian Liana tangka a pûk tih ka hriatpui e Ka dam loh avângin keimah ka lo kal thei lo va, mi ngaidam ang che

Dated Kolasib, I thuâwih,
the 14th, Dec 1939 Rinthanga.

DAKA LEHKHA THAWN DAN

Mizoramah hian Dâk in (Post Office) engemaw zât a lo awm ve ta a India ram pumah dâk in tam tak a awm a, 25p man ticket belin India ram pumah lehkha thawn theih a ni Dâka thawn tûr a nih chuan i awmna hmun hming leh dâk in hming fiah takin i ziak tûr a ni

Hetiangin — Mission Vêng,
P O Aizâwl,
15th, June 1938

Tin, i thawnna hmun dâk in leh a hmun hming (address) chu fiah takin ziak tûr a ni

Hetiang hian —

TIKET
25p

Lalhmingthanga
Rahsi Vêng
P O LUNGLEI
Mizoram

Tın, khaw lıan deuh a nih chuan kawtthlêr hming zıak la, a number nên zıak tûr a nı P O th kher a ngaı lo vang

TIKET
25p

Thanchhûnga
Jaıaw Hostel
SHILLONG
Meghalaya

Company lıan deuh thawn dân

Tiket
25p

Messrs Martın & Co. Ltd
12 Missıon Row
Calcutta

XXXI. THU ZIAK DIK DAN

COMA (,)

Hei hi chawlhna tawı ber chı a nı, hmanna chi nga a awm

1 Thu kam khat kan sawı zawh apıangın dah zêl tûr a nı Hetıangın —
'Ka tho va, ka puan ka sın a, ka lêng a,'

2 Thil chi khat deuh hlîr sawı ıla, a tâwp bera mı chauhvah tıh loh chu dah zêl tûr a nı Hetiangın : 'Dâwrkaıah ka va lêng a, puan te, kawr te, pencil te, lehkhabu te, sabawnte ka va leı a

3. Thil thuhmun, a hrilhfiahna anga hmanah te hian dah tûr a nı Hetıangın —

(a) Suaka, mitdel kha a lo lêng
(b) Sakawr, i hmuh kha a bo ta
4 Kohnaah pawh dah tûr a ni
(a) Ka thian, lo lêng rawh
(b) Lala, lo lêng ta che
(c) Naupangte u, bengchheng suh u
5 Tin, tihah hian 'koma' dah fo tûr a ni

Hetiangin —
(a) Aizâwlah ka zin a kawr ka lei a tin ka haw ta a
(b) Lehkhabu mi hawh la tin ka pe leh thuai ang che

SEMI COLON ( )

Hei hi chawlhna sei deuh hlek ang hi a ni A hman dân kawng thum lai a ni —

1 Tin, 'chutichuan,' 'amaherawhchu' 'nimah sela,' 'chuvângin' tihte ang hi kan sawi dâwn a, thu a la tâwp si loh chuan dah zêl tûr a ni Amah erawhchu hêng hi thu bul tanna hawrawp lian hmanna a nih chuan dah tûr a ni lo

Hetiangin —
(a) Sikulah ka kal a, tin, lehkha min zirtir a nimahsela ka mut a chhuak a, chuvângin ka ti tha thei lo ve
(b) Lala ka hmu a, chutichuan kan inkâwm a, amaherawhchu kan tîtî rei hman lo

2 Thu inkawkalh ang deuhva a lan chuan dah zêl tûr a ni Hetiangin —
(a) Ka nu'n sikul kalah mi tîr a, ka ute erawh chu lovah an feh thîn
(b) Ka nu a damlo va, ka pa erawh chu a dam e

3 Tawngkam kim si, inzawmna nei si angah dah tûr a ni Hetiangin —

(a) Lala'n kawr min pe, kein puan ka pe ve a, a lâwm hlein ka ring
(b) Amah ka sâwm a, a kal bo si

TAWPNA ( )

Hei hi chawlhna sei ber a ni, ṭawngkam tawi pawh a kim chiah chuan dah tûr a ni a, a thu a sei chuan a tâwpah dah tûr a ni Hetiangin —

(a) Lala a kal
(b) Lala a kal a, tin a lo kîr leh a, a awm ta
(c) Ka nu thingtlângah a awm a, a hmêl hmu tûrin ka kal dâwn a ni Tin, ka hmuh chuan ka lâwm êm êm ang

KHUNGNA (' ")

Hei hi mi thusawi emaw, mahni thusawi emaw, lehkhabua thu emaw kan sawi nawnin kan sawi nawna zawng kha khung tûr a ni, tin a bul chu hawrawp lian hman fo tûr a ni

1 Mi thusawi sawi nawn — Lala'n, "Lo leng rawh," a ti a
2 Mahni thusawi, sawi nawn — Niminah Lala hnênah, "I dam ṭawh em ?" ka ti a
3 Lehkhabua mi sawi nawn —
(a) Pathian Lehkhabuah, "Inhmangaih rawh u" tih a ni
(b) Hla pawhin, "Hmangaih Pathian a ni si," a tih kha
4 Tin, khungna tak ni lo, khungna mal a awm a chu chu, mi emaw, mahni emaw, a thu kan sawi chhâwn khân mi dang thu sawi leh chhâwn nei sela, khungna mal hman tûr a ni Hetiangin — Lala'n, "Ka nu'n, 'Lo kal rawh,' mi ti a ni," a ti a

MAKNA (!)

Hêng hi thu uarna leh makna tihna leh thu thin thâwng atân an hmang Hetiangin —

(a) A va lian êm !

(b) A va ropui êm ve aw !

(c) F[illegible]eu ! A mak mang e !

(d) Pathian hmangaihna hi a va [illegible] êm !

(e) Lala'n a nu a vêl !

COLON ( )

Hei hi chawlhna rei deuh semi-colon aia rei, tâwpna aia tawi si a ni A hman dân sawi fiah a har deuh Hetiangin —

1 Tawng kimin thuhmahruai ang deuhvin sawi ila, hman tûr a ni

(a) Hetiang hi a ni ka lei phawt a ka hralh leh a ni

(b) A bo ta vek a ni ka kawr te ka puan te ka lukhum te

2 Tin, achângin hetiang hian (—) an ziak zâwk a ni

(a) Hêng hi kan nei -- kawr 4 lehkhabu 10 puan 5

(b) Hêng hi siam chhuak rawh u - 38X5

(c) Hêng hi ka sawi duh a ni — 1 Ka rin dân 2 Ka hmuh dân 3 Ka tih dan nên

ZAWMNA (—)

Hei hi hêngahte hian an hmang -

1 Thusawi laia han lamlêt phutah hian "A hming chu — e le, ka sawi duh leh lo ve "

2 Thu thuhmun a hrilhfiahna ang deuhvah chuan koma aiin zawmna pawh a hman theih Heti hian "Mikhual âr zuar -- mi rinawm tak kha ka hmu asin " Hetiangah hian bracket ( ) an hman bawk

3 Thil hming hrang hrang khaikhâwm lehnaah, lal te, khawchhiar te, upa te — an zavaiin ka ko vek a ni

Thu ziak 7?

tawi d

1 Hei hi a pawimawh hle, thu ah dah zêl tûr a ni Tin thu tâwi chhiah i dah phawt chuan, a zuitu rawp lian a, awm ngei ngei tûr a ni

Hetiangin —

Nichinah mikhual ka hmu a Hmânah sakei ka hmu a

2 Hming tak tak tawh phawt chu hawrawp liai vek tûr a ni — Lala, Aizâwl, Germany Pathian Isua Hnam hming pawh Sâp, Mizo Pâwih

3 Hla lam chu a tlar bul apiangah hawrawp lian vek hman tûr a ni

"Enna nunnêm thimin ka vêl a bâwm

Mi kai ang che"

4 Kaihtawi thenkhatte hawrawp lian hman tûr

B A, M A, P W D

5 Mi emaw, mahni emaw thu kan sawi nawn khungna kan hmanna apiang kha, a thu bul c' hawrawp lian a ni tûr a ni —

Lala hnênah, "Hmânah khân, 'Ka lo lêng ang ti a ni lo'm ni ?" ka ti a

6 Zawhna hnua thu dang sawiin an dah b

"I dam em ? Kei chu ka dam e"

—** 0-O-0 **—

Printed at the Synod Printing Press, Aizâwl C 5 000